



MESTNA OBČINA KRANJ
Župan
Slovenski trg 1, 4000 Kranj

• T: 04 237 31 01
• F: 04 237 31 06
• E: mok@kranj.si
• S: www.Kranj.si

10.

Številka: 122-88/2015-22-(47/04)
Datum: 13.10.2016

SVET MESTNE OBČINE KRANJ

ZADEVA: Listina temeljnih pravic brezdomnih

Fundacija Abbe Pierre in Feantsa poziva mesta v Evropski uniji, da podprejo »Listino temeljnih pravic brezdomnih«, s katero bi se prepoznale in potrdile pravice ljudi, ki doživljajo brezdomstvo. Z listino bi se občina zavezala delovati v smeri uresničevanja naslednjih pravic: izhoda iz brezdomstva, dostopa do dostojnih zasilnih nastanitev, uporabe javnih prostorov, enake obravnave, stalnega prebivališča, dostopa do osnovnih sanitarij, dostopa do nujnih socialnih in zdravstvenih storitev, udeležbe na volitvah, varstva podatkov, zasebnosti in preživetja.

Mestna občina Kranj že deluje v smeri uresničevanja vseh zgoraj naštetih pravic. Problematike brezdomstva se v Mestni občini Kranj namreč zavedamo. V sodelovanju s Centrom za socialno delo Kranj se je že v letu 1997 na Planini vzpostavil program Razdelilnice hrane, s katerim se dnevno zagotavlja hrano socialno ogroženim posameznikom, zmanjšuje njihovo socialno stisko, spodbuja k razvijanju in vzdrževanju minimalnih higienskih standardov, spodbuja in razvija nekonfliktne komunikacije in spodbuja k smotrnejšemu izkoriščanju časa vključenih posameznikov ter spodbuja k delu. V letu 1997 se je ob delavnikih razdelilo 30 obrokov hrane, leta 2004 se je razdelilo 40 obrokov ob delavnikih in 40 t.i. »lunch paketov« ob vikendih in praznikih. Leta 2010 se je razdelilo že 60 toplih obrokov dnevno (vse dni v letu), leta 2016 pa se razdeljuje dnevno do 100 obrokov (vse dni v letu).

Zaradi vedno večjega števila oseb, ki niso imele urejenih bivalnih in prehrabnih pogojev, je Mestna občina Kranj leta 2008 za reševanje problematike brezdomstva zagotovila nove prostore na Sejmišču 4. V navedene prostore se je preselil program Razdelilnica hrane, vzpostavil pa se je tudi nov program Zavetišča za brezdomce Kranj, najprej z nočno nastanitvijo, leta 2004 pa se je program nadgradil v obstoječi dnevni center, s katerim se je še razširil in se je vanj vključilo še več uporabnikov. Vključenim osebam v navedeni program, izvajalec programa Center za socialno delo Kranj nudi nastanitev z namenom izboljšanja trenutne situacije, z možnostjo kasnejšega prehoda v dom upokojencev ali posebni socialno varstveni zavod ter nudenje osebne pomoči brezdomcu v smislu urejanja: njegovega statusa, dokumentov, dohodkov, stikov s sorodniki, zdravstvenega stanja (napotitve na zdravljenje oz. hospitalizacije), higijene, iskanja možnosti za zaposlitev, aktivno preživljanje prostega časa in druženje – širjenje socialne mreže, urejenega naslova stalnega prebivališča. V povprečju je v Zavetišču za brezdomce nastanjenih 24 oseb dnevno (3/4 je kranjskih občanov), poleg tega pa se dobrih 30 oseb vključuje tudi v dnevne aktivnosti programa.

Ob svetovnem dnevu brezdomstva 10.10. 2016 pa smo v Kranju odprli dodatne prostore, namenjenih programu 'Viški hrane', ki deluje v okviru Centra za socialno delo kot podprogram Razdelilnice hrane. Za namene programa je Mestna občina Kranj brezplačno odstopila prostore na Vodopivčevi ulici. Delo v programu »Viški hrane« poteka v veliki meri s prostovoljci. Prostovoljci Lions Cluba Brnik in Kranj ter Karitasa Šmartin in Sveti Modest vsak dan po zaprtju

trgovin (Mercator, Tuš, Interspar) prevzamejo in pripeljejo donirano hrano v prostore programa Razdelilnica hrane, kjer jo shranijo v skladišču programa. Naslednji dan zaposleni v programu razdeli pripeljane viške in hrano drugih donatorjev med različne uporabnike: programu Varna hiša Gorenjska, Šent'k, Škrovec, Barka, Karitas, Zavetišču za brezdomce, Reintegracijskemu centru, v prvi vrsti pa posameznim uporabnikom iz materialno ogroženih skupin (upokojenecem, osebam ali družinam z nizkimi dohodki, ki sicer ne izpolnjujejo kriterijev za topel obrok v razdelilnici). S tem podprogramom v letu 2016 oskrbujejo 54 materialno ogroženih družin z območja MOK.

Naj omenimo še, da se bo za osebe brez zdravstvenega zavarovanja vzpostavila Pro bono ambulanta. Ne smemo pa pozabiti tudi na Župnijsko Karitas Kranj, ki brezdomnim nudi možnost uporabe kopalnice ter pralnega stroja, da si lahko operejo svoja oblačila.

Mestna občina Kranj že uresničuje vse pravice, ki jih omenja »Listina temeljnih pravic brezdomnih«: izhoda iz brezdomstva, dostopa do dostojnih zasilnih nastanitev, uporabe javnih prostorov, enake obravnave, stalnega prebivališča, dostopa do osnovnih sanitarij, dostopa do nujnih socialnih in zdravstvenih storitev, udeležbe na volitvah, varstva podatkov, zasebnosti in preživetja. Mestna občina Kranj za navedene programe, v skladu z Odlokom o zagotavljanju socialno varstvenih dejavnosti v Mestni občini Kranj, tudi že zagotavlja sredstva v proračunu zato pristop k podpisu listine za Mestno občino Kranj ne bo imel novih finančnih posledic.

Glede zgoraj navedenega predlagamo, da Mestna občina Kranj pristopi k podpisu Listine temeljnih pravic brezdomnih.

Svetu Mestne občine Kranj predlagamo, da sprejme naslednji:

SKLEP:

Mestna občina Kranj pristopi k podpisu Listine temeljnih pravic brezdomnih.

Pripravila:

Manja Vovk, višja svetovalka

mag. Janez Rakar
vodja Urada za družbene dejavnosti

Priloga:

- Listina temeljnih pravic brezdomnih

Boštjan Trilar
ŽUPAN

zanj
Boris Vehovec
PODŽUPAN



Pobuda Fundacije Abbé Pierre in FEANTSE

Evropska pobuda za spodbujanje mest, da priznajo pravice brezdomnih

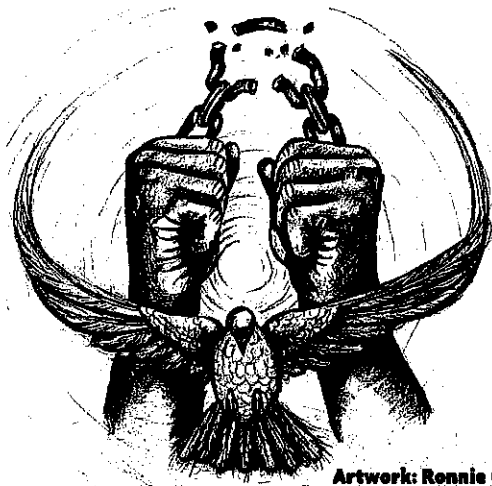
Kriminalizacija brezdomstva v Evropi narašča. Prepoved beračenja, »čistke« javnih prostorov, izdelava »obrambnih« uličnih prepek in zaprtja vodnjakov so samo nekateri prijemi, ki se jih vse bolj pogosto uporablja za zmanjševanje ali odrekanje osnovnih pravic nekaterih socialno najbolj ranljivih državljanov.

Medtem, ko je na Madžarskem biti brez strehe nad glavo zadostno tveganje za kazenski pregon, tudi v drugih, domnevno bolj »demokratskih« evropskih državah, postaja dostop do osnovnih dobrin za brezdomne kot so javne kopalnice ali poštni naslovi, vse bolj otežen. To jasno kaže na razgradnjo osnovne človekove pravice do dostojnega življenja, ki je eden od temeljev demokracije.

Da bi spremenili ta trend in ponovno potrdili ideale, na katerih je zgrajena Evropa, Fundacija Abbé Pierre in FEANTSA pozivata vsa mesta v Evropski uniji, da podprejo spodaj navedeno »Listino temeljnih pravic brezdomnih« in s tem prepoznajo in potrdijo pravice ljudi, ki doživljajo brezdomstvo.

Čeprav podpis listine ne bo rešil kompleksne problematike brezdomstva, bo poslal jasno sporočilo širši javnosti, lokalnim oblikovalcem politik in ostalim interesnim skupinam, da so možni tudi drugi načini naslavljanja brezdomstva. Hkrati pa se bodo osamila tista mesta, ki ne bodo želela podpisati Listine in priznati osnovnih pravic brezdomnim.

Več pomembnih mest je že podprlo ali pa razmišlja o podprtju Listine. Bo vaše mesto naslednje?



Artwork: Ronnie Goodman

Logotip je oblikoval Ronnie Goodman, brezdomni umetnik, v imenu pobude za Listino pravic brezdomnih v Kaliforniji.

Kontakt:

Marc Uhry, Fundacija Abbé Pierre: muhry@fap.fr

Freek Spinnewijn, FEANTSA: freek.spinnewijn@feantsa.org

Listina temeljnih pravic brezdomnih

V skladu z mednarodnimi pogodbami o človekovih pravicah in v skladu z nacionalno zakonodajo ter demokratičnimi in humanističnimi vrednotami, na katerih temeljijo, Mestni svet Mestne občine Kranj razglša:

Mestni svet Mestne občine Kranj nenehno skrbi za spoštovanje in varstvo pravic ljudi, ki doživljajo brezdomstvo, s poudarkom na pravici do nastanitve. Medtem ko delujemo v smeri tega cilja, smo odločeni, da na noben način ne bomo prispevali h krutim in nečloveškim okoliščinam, ki jih pre pogosto doživljajo ljudje brez bivališča.

Podobno kot ostala mesta po Evropi, se tudi mi soočamo z izzivi pri zagotavljanju zadostnega števila neprofitnih in cenovno dostopnih stanovanj, kot tudi z zadostnim številom postelj v zasilnih nastanitvah. Teža bremen brezposelnosti in revščine se pri delu našega prebivalstva povečuje in pritisk na javne vire in službe narašča.

Zato verjamemo, da je odgovornost vseh posameznikov, podjetij, organizacij in lokalnih oblasti, vključno z našo mestno oblastjo, da povečamo prizadevanja za izboljšanje življenjskih razmer brezdomnih in zmanjšanje negativnih vplivov brezdomstva.

Mestni svet meni, da je za doseganje zgornjih ciljev pomembno ponovno poudariti, da je vsaka oseba, ki doživlja brezdomstvo, upravičena do enake obravnave kot kateri koli drug meščan. Nikomur ne smejo biti kratene pravice na podlagi brezdomstva.

Še posebej se zavezujemo, da bomo delovali v smeri uresničevanja naslednjih pravic:

A) Najbolj pomembna pravica, ki jo brezdomna oseba ima, je pravica do **izhoda iz brezdomstva**. Storitve, ki podpirajo dostop do primernih nastanitev, morajo biti dostopne vsem brezdomnim ljudem. V sodelovanju z drugimi pristojnimi javnimi službami bo Mestni svet deloval v smeri zagotavljanja zadostnega števila nastanitvenih možnosti za zadovoljevanje potreb.

B) Kadar varna in trajna nastanitev ne more biti takoj zagotovljena, mora biti vsem brezdomnim osebam zagotovljen **dostop do dostojnih zasilnih nastanitev**. Mestni svet je zavezan k sodelovanju s pristojnimi javnimi službami, da se zagotovi zadostno število zasilnih nastanitev za vse, da nikomur ni potrebno spati na cesti zaradi pomanjkanja nastanitev.

C) Brezdomni ljudje morajo imeti enako pravico do **uporabe javnih prostorov** in prostega gibanja, brez dodatnih omejitev, enako kot velja za druge. To vključuje, a ni omejeno na: dostop do pločnikov, javnih parkov, javnega prevoza in javnih stavb pod enakimi pogoji kot veljajo za druge meščane. Pravila, ki se nanašajo na počitek v javnem prostoru, morajo veljati za vse, brez dodatnih omejitev za ljudi, ki so brezdomni.

D) Mestni svet si prizadeva zagotoviti, da osebe in storitve spoštujejo pravico do **enake obravnave za vse**, brez diskriminacije tistih, ki nimajo doma.

E) Brezdomni pogosto doživljajo odrekanje pravic na trgu dela in ovire pri dostopu do javnih storitev, ker nimajo dosegljivega poštnega naslova - **stalnega prebivališča**. Mestni svet se zavezuje k zagotavljanju zakonskega stalnega prebivališča za brezdomne ljudi, ki tovrstno podporo potrebujejo.



F) Če Mestni svet ne zmore zagotoviti ustreznih storitev zasilnih nastanitvev, se zavezuje k zagotavljanju pravice do **dostopa do osnovnih sanitarij** – tekoče vode (javnih vodnjakov), tušev in stranišč, da se zadosti primerna raven higiene za ohranitev človeškega dostojanstva.

G) Pravica do **nujnih storitev** – socialnih in zdravstvenih storitev, policije in gasilcev – pod enakimi pogoji, kot jih imajo vsi meščani, brez diskriminacije zaradi stanovanjskega položaja ali videza.

H) Pravica do **udeležbe na volitvah**, do vpisa v volilni imenik, do potrebnih dokumentov za udeležbo na volitvah, brez diskriminacije zaradi stanovanjskega položaja.

I) Pravica do **varstva podatkov** – javne in druge službe lahko posredujejo podatke le s predhodnim dovoljenjem in samo za namene zagotavljanja storitev ali iskanja rešitev. Brezdomni ljudje imajo enako pravico kot ostali prebivalci do nadzora nad svojimi osebnimi podatki, še posebej zdravstvenimi podatki, morebitnimi kazenskimi podatki, podatki o nastanitvah, osebnem življenju in družinski zgodovini.

J) Pravica od **zasebnosti** mora biti spoštovana in varovana v največji možni meri v vseh nastanitvah, vključno z javnimi nastanitvenimi možnostmi kot tudi v neformalnih nastanitvah, v katerih bivajo brezdomni. Mestni svet si prizadeva zagotoviti pravico do zasebnosti v vseh zasilnih nastanitvah.

K) Pravica do izvajanja **strategij preživetja**, v skladu z zakonodajo. Mestni svet si sicer prizadeva za mesto v katerem takšne strategije niso potrebne, a se hkrati zaveda, da ko ljudje nimajo drugih možnosti, iščejo podporo drugih ljudi preko beračenja ali brskajo za zavrženo hrano za preživetje. Tovrstne strategije preživetja ne bi smele biti kaznive same po sebi, prepovedane ali poljubno omejene na posamezna območja.

Datum: 26.10.2016

MESTNA OBČINA KRANJ

Boštjan Trilar

ŽUPAN